

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/45/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320203379
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8320203379.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny C., za účasti rodičov: matky D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, C., právne zastúpenej JUDr. Karin Bilou, advokátkou, Kukorelliho 52, Humenné, a otca F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, právne zastúpeného JUDr. Annou Drugdovou, advokátkou, Námestie slobody 25, Humenné, o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 10P/223/2020-126 zo dňa 11.1.2022 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku II.

II. Mení rozsudok vo výroku I. tak, že:

Zaväzuje otca prispievať na výživu mal. A. sumou 350 € mesačne k rukám matky, od 8.10.2020 do budúcnosti a na tvorbu úspor sumou 100 € mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci na účet maloletej, ktorého číslo oznámi matka otcovi, tým mení rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 10P/400/2014-196 zo dňa 1.12.2015 vo výroku o výživnom.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

Predmetom konania je zvýšenie výživného na maloletú A. na návrh matky.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

Okresný súd Humenné (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 10P/400/2014-196 zo dňa 01.12.2015 zo sumy 27,13 eur mesačne na sumu 450,-- eur mesačne, ktoré bude otec poukazovať matke vždy do 15. dňa v mesiaci od 08.10.2020.

II. Dlhé výživné za obdobie od 08.10.2020 do 11.01.2022 vo výške 4 447,70 eur otec matke zaplatí do 30.06.2022.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), § 23, § 40, § 121 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 217 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil tým, že došlo k zmene na strane maloletej, ktorá v čase ostatného posudzovania súdom navštevovala predškolské zariadenie, dnes je A. vo veku takmer XX rokov a je žiačkou G. školy, študuje na jej D. H.. Výdavky kvantifikované matkou príkladmo výdavky na stravu pre dieťa vo výške 200 eur, kozmetika vo výške 50 eur, náklady na lieky a výživové doplnky vo výške 15 eur, oblečenie a topánky, na ktoré matka mesačne minie okolo 50 eur, školské potreby vo výške 20 eur boli súdom vyhodnotené ako výdavky bežné, primerané potrebám veku dieťaťa. Matka od narodenia dcéry jej sama zabezpečuje osobnú starostlivosť, preto súd pri posudzovaní výšky vyživovacej povinnosti na túto skutočnosť prihliadal. Na strane matky tiež došlo k zmene v tom, že v čase ostatného posudzovania bola na predĺženej rodičovskej dovolenke a okrem rodinných prídavkov nemala žiaden iný príjem. Matka si z dôvodu opatrovania svojho otca zabezpečila zdroj príjmu vo forme peňažného príspevku na opatrovanie osoby s ťažkým zdravotným postihnutím vo výške 399,63 eura od 1.7.2021, ktorý je vyšší oproti naposledy posudzovanej situácii. Aj na strane otca došlo k zmene v tom, že v čase ostatného posudzovania mal otec zárobok vo výške 40 eur. Matkine výdavky na bývanie dnes sú 151 eur predstavujúce nájomné, úhrada elektriny 21 eur, televízia a internet mesačne sú vo výške 23 eur, dobíjanie kreditu 20 eur a matka spláca spotrebný úver vo výške 93 eur, aj ďalší úver, ktorý mesačne spláca po 74 eur na mesiac. V tomto konaní otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k dieťaťu narodenému v roku XXXX, otec sa vo februári 2020 zamestnal na základe pracovnej zmluvy ako kamionista v zahraničí s príjmom vo výške od 2.000 do 2.200 eur mesačne a má výdavky na bývanie za prenajatý byt od roku 2018 vo výške 350 eur, platí elektrinu, internet, má náklady na prevádzku motorového vozidla. Výdavky na dieťa narodené v roku XXXX vyčíslil sumou okolo 250 eur mesačne ako náklady na mlieko, plienky a hygienické potreby, ďalej si uhrádza poisťky za auto, životné poistenie, úrazové poistenie vo výške 150 eur, má mesačný náklad na úhradu telefónu vo výške 100 eur, za údržbu auta mesačne minie sumu 100 eur a má cestovné výdavky do zamestnania a späť niekoľkokrát do mesiaca a strava pre celú rodinu ho stojí 500 eur mesačne, k tomu oblečenie a obuv okolo 50 eur na mesiac, lieky pre mladšiu dcéru 30 eur mesačne a navyše spláca úver, ktorého nesplatená výška je suma presahujúca 14.000 eur a túto hradí po 235 eur a bude ju splácať ešte 4 roky. Z potvrdenia o príjme zo dňa 22.10.2020 vyplynulo, že otcov príjem za mesiace február až september 2020 predstavuje v čistom sumu 1.780 eur mesačne. Z predloženej pracovnej zmluvy zo dňa 6.4.2021 vyplynulo, že otec sa zamestnal v pracovnom pomere na dobu neurčitú v pracovnom zaradení ako šofér kategórie I. v pracovnom intervale 2 týždňov a potom zostáva jeden týždeň doma. Z predložených výplatných pásov za jún 2021 vyplynul príjem vo výške 3.760 CHF, júl 2021 príjem predstavoval 4.682 CHF, august 2021 3.884 CHF, september 2021 3.696 CHF, a v mesiaci október bola otcovi vyplatená mzda vo výške 3.319 CHF (1 euro - 1,068580 CHF). Teda z predloženého vyplynulo, že otec je zamestnaný v pracovnom pomere v zahraničí a z vyššie predkladaného príjmu si ešte uhrádza zdravotné poistenie, ktoré je vo výške 240 CHF mesačne. Z tohto príjmu za oprávnené výdavky súd uznal náklady spojené s bývaním, otcom kvantifikované sumou 350 eur mesačne, ďalej náklady na zdravotné poistenie 240 CHF, náklady spojené s cestou do zahraničia a naspäť, ktoré otec na jednu cestu kvantifikoval sumou 150 eur a súd uznal za oprávnený výdavok 2 takéto cesty, lebo otec podľa pracovnej zmluvy pracuje 2 týždne a potom má týždeň voľno, spolu sumou 300 eur na mesiac. Ďalej súd akceptoval otcov oprávnený výdavok pre ďalšie dieťa, ktoré kvantifikoval sumou 250 eur, pričom súd neuznal výdavok, ktorý otec mesačne spláca úver 235 eur, lebo vyživovacia povinnosť má prednosť pred inými výdavkami povinného otca. Otec aj v súčasnosti vykonáva prácu vodiča v zahraničí a v priebehu konania zabezpečil výplatu prídavku na dieťa v štáte, v ktorom pracuje a tento je poukazovaný priamo matke dieťaťa vo výške 200 CHF, preto aj prídavok poukazovaný priamo matke, ktorá bude potreby maloletej uhrádzať aj z tohto zdroja, preto suma určená v rozhodnutí súdu v rozsahu 450 eur je primeraná pre odôvodnené potreby maloletej, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného otca. Návrh bol matkou podávaný 8.10.2020 a táto žiadala priznať výživné od podania návrhu na súd. Od podania návrhu otec zaplatil v roku 2020 v mesiaci október 27,13 eura, v mesiaci november 27,13 eura a v mesiaci december 27,13 eura - dlh za rok 2020 je 1.163,48 eura. V roku 2021 otec zaplatil 14.1.2021 sumu 27,13 eura, 13.2.2021 sumu 100 eur, 14.3.2021 sumu 100 eur, 14.4.2021 sumu 100 eur, 1.5.2021 sumu 272,64 eura (preposlaný daňový bonus), 15.5.2021 sumu 100 eur, 14.6.2021 sumu 100 eur, 14.7.2021 sumu 100 eur, 20.8.2021 sumu 50 eur, 27.9.2021 sumu 50 eur, 26.10.2021 sumu 50 eur a v septembri 2021 zaplatil aj 175 eur, aj v októbri zaplatil 175 eur a v mesiaci november 2021 zaplatil 200 eur aj 228 eur a v mesiaci december zaplatil 200

eur aj 88 eur, spolu v roku 2021 zaplatil 2.115,77 eur a dlh v roku 2021 predstavuje sumu 3.284,23 eur, spolu dlh na výživnom predstavuje sumu 4.447,70 eur, ktoré súd povolil otcovi zaplatiť do 30.6.2022.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP.

III. Obsah odvolania otca a vyjadrení k odvolaniu

Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie otec, a to proti jeho všetkým výrokom. Namietal, že súd nebral do úvahy skutočnosť, že matka má vyšší príjem, ako aj skutočnosť, že zmena pomerov na strane maloletej sa zmenila v tak významnej miere, aby došlo k zvýšeniu výživného o 1655 %. Namietala, že z odôvodnenia nevyplýva, aby súd skúmal náklady na výživu maloletých detí. Mesačné výdavky maloletej 50 eur na topánky a oblečenie považuje za absolútne nedôvodné. Ďalej namietal, že súd neposudzoval a neskúmal možnosti zamestnať sa na strane matky, ďalej, že súd neuvádza, koľko bežné výdavky predstavujú, akú sumu nákladov zo strany matky a nákladov na maloletú uznal a akceptoval pri svojom rozhodovaní. Otec nepopiera zmenu okolností na strane maloletej, avšak namietala výšku výživného, akú žiadala matka maloletej a navrhoval sumu vo výške 200 eur s poukazom, že ďalších 200 CHF dostáva matka zo zahraničia ako dávku, keďže z dôvodu jeho zamestnania má na ňu nárok. Ďalej namietala, že súd sa v odôvodnení nezaobrá so skutočnosťou, že v súčasnosti od 3.11.2021 je práceneschopný z dôvodu poškodenia ramena, kíbu v ramene a prípadného následného posúdenia poškodenia a potreby operácie. Ďalej má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k dcére vo výške 250 eur mesačne. Navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť, prípadne vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že s dôvodmi otca nesúhlasí. Poukazovala na postoj otca, ktorý spočíva v jeho nezaujme o maloletú dcéru. Okresný súd Humenné v minulosti rozsudkom sp.zn. 10P/400/2014 znížil vyživovaciu povinnosť na sumu 27,13 eura z dôvodu, že otec preukázal evidenciu na úrade práce. Tri dni po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku sa otec opätovne zamestnal, takže jeho konanie bolo účelové. Účelovo na krátku dobu sa v roku 2014 zaevidoval na úrade práce, aby dosiahol zníženie výživného, avšak po právoplatnosti rozsudku sa zamestnal ako vodič kamiónu, to znamená, že za obdobie viac ako 6 rokov otec maloletej, aj keď je zamestnaný s pravidelným a slušným príjmom (cca nad 3.700 eur), aj keď je materiálne veľmi dobre situovaný (napr. vlastní a používa pre vlastnú potrebu auto zn. J. K.), finančne nezabezpečoval svoju dcéru, nezaujímal sa o jej potreby, ale neplnil si ani súdom určenú minimálnu zákonnú povinnosť, o čom svedčí jeho právoplatné odsúdenie za neplnenie vyživovacej povinnosti v roku 2017. Otec navrhol, že v zahraničí si vybaví za účasti matky prídavky na dieťa v L., následne vo M. (zamestnávateľa otca). Matka žiadosť otcovi podpísala a participovala na tomto procese v záujme dieťaťa. Otec zarába v čistom - netto cca okolo 3.700 eur a vyššie v priemere, bol vlastníkom auta J. J., teraz je vlastníkom auta J. K., naopak matka je vlastníčkou a využíva ojazdené auto zanedbateľnej hodnoty. K pravidelnému plateniu minimálne stanovenému výživnému zo strany otca došlo až po podaní návrhu matky, otec maloletej počas celého konania pred súdom prvej inštancie nepredložil súdu jediný dôkaz, ktorým by preukázal záujem o dcéru, napr. aj nákupom nejakej veci (oblečenia, kníh, topánok alebo hoci len ovocia, sladkostí, hocičoho). Je pravda, že matka nepodala návrh na zvýšenie skôr, ale až v roku 2020 a nepriamo sa uspokojila s výškou minimálnej sumy výživného (27 eur), ale tento jej počin pramení z dlhodobej frustrácie z konania otca v minulosti, z neustáleho podávania trestných oznámení a celkového dlhodobého znechutenia z jeho osoby. K vyjadreniu otca v podanom odvolaní, že dieťa je zabezpečené čiastočne aj vyplácaním rodinných prídavkov vo výške 200 CHF uvádza, že tieto boli matke vyplatené doteraz len jednorázovo, a to vo výške 600 CHF za 3 mesiace. Dokonca zamestnávateľom otca maloletej boli poukázané vyplatené prídavky na účet zamestnanca (júl 2021), avšak tieto matke nevyplatil v celej výške, a to ani po výzve súdu na splnenie si tejto povinnosti dňa 5.11.2021 na pojednávaní. Matka maloletej momentálne vôbec nepoberá tieto prídavky na dieťa, nemá ani vedomosť, kto ich poberá a v akej výške. Od 1.4.2021 bola matke pre maloletú dcéru rozhodnutím ÚPSVaR pozastavená výplata prídavkov s odôvodnením, že otec pracuje v zahraničí a majú byť prídavky vyplácané krajinou, v ktorej má uzatvorený pracovnoprávny vzťah. Aj napriek týmto doteraz nejasným skutočnostiam, nakoľko matka nemá momentálne vyplácané žiadne prídavky na dieťa, teda ani zo M., ani zo SR, zastáva názor, že prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka a nemá nahrádzať vyživovaciu povinnosť otca, ktorého príjem je nadštandardný. Prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatuje, že maloletá je zabezpečená aj prídavkom na dieťa zo M. (str. 6 rozsudku), avšak toto konštatovanie sa nezakladá momentálne na realite, tak ako to vyššie matka popísala a uviedla. Matka dokladovala, že bola nútená požiadať o opatrovateľský príspevok, nakoľko

má úplne invalidného a imobilného otca (70 % invalidity), o ktorého je nútená sa denno-denne starať. Jej otec žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou (starou matkou navrhovateľky), ktorá má už XX rokov a nie je schopná sa o svojho syna fyzicky postarať. Matka maloletej denno-denne musí navštevovať domácnosť svojho otca, nakupovať, variť, upratovať, ako aj zabezpečiť mu osobnú hygienu atď. Jej príjem je necelých 400 eur mesačne z opatrovateľského príspevku a pokiaľ žije jej otec, je objektívne nemožné, aby si hľadala nejaké zamestnanie. Mimo opatrovania svojho invalidného otca všetok svoj voľný čas hlavne v poobedňajších hodinách venuje svojej XX-ročnej dcére A. (maloletá sa s otcom vôbec nestretáva, takže osobná starostlivosť je v plnej miere zabezpečovaná matkou). Navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP), po konštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je z dôvodu nie celkom správneho právneho posúdenia veci prvoinštančným súdom potrebné čiastočne korigovať.

Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie je zvýšenie výživného zo strany otca na maloleté dieťa na návrh matky. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý zvýšil výživné na maloletú A. na sumu 450 eur mesačne počnúc dňom 8.10.2020 a zároveň určil dlžné výživné, keď námietky otca maloletých spočívajú v argumentácii, že nie je v jeho schopnostiach platiť stanovené výživné.

V prejednávanej veci má odvolací súd za to, že súd správne vyhodnotil zmenu pomerov na strane maloletej naposledy realizovanej rozsudkom súdu č.k. 10P/400/2014-196 zo dňa 1.12.2015, ktorým súd znížil výživné pre maloletú A. zo sumy 200 eur mesačne na sumu 27,13 eura mesačne od 2.11.2015. V súčasnosti má A. XX rokov a je žiačkou G. školy, študuje na jej D. H.. Na strane matky tiež došlo k zmene v tom, že poberá z dôvodu opatrovania svojho otca peňažný príspevok na opatrovanie osoby s ťažkým zdravotným postihnutím vo výške 399,63 eura od 1.7.2021. Otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k dieťaťu narodenému v roku XXXX a otec sa vo februári 2020 zamestnal ako kamionista v zahraničí s príjmom vo výške od 2.000 do 2.200 eur mesačne a má výdavky na bývanie za prenajatý byt od roku 2018 vo výške 350 eur, platí elektrinu, internet, má náklady na prevádzku motorového vozidla. Výdavky na dieťa narodené v roku XXXX vyčíslil sumou okolo 250 eur mesačne ako náklady na mlieko, plienky a hygienické potreby, ďalej si uhradza poisťky za auto, životné poistenie, úrazové poistenie vo výške 150 eur, má mesačný náklad na úhradu telefónu vo výške 100 eur, za údržbu auta mesačne minie sumu 100 eur a má cestovné výdavky do zamestnania a späť niekoľkokrát do mesiaca a strava pre celú rodinu ho stojí 500 eur mesačne, k tomu oblečenie a obuv okolo 50 eur na mesiac, lieky pre mladšiu dcéru 30 eur mesačne a navyše spláca úver, ktorého nesplatená výška je suma presahujúca 14.000 eur a túto hradí po 235 eur a bude ju splácať ešte 4 roky. Z potvrdenia o príjme zo dňa 22.10.2020 vyplynulo, že otcov príjem za mesiace február až september 2020 predstavuje v čistom sumu 1.780 eur mesačne. Zo splátkového kalendára z 2.12.2020 vyplynulo, že otec spláca úver mesačne sumou po 235 eur mesačne. Z predloženej pracovnej zmluvy zo dňa 6.4.2021 vyplynulo, že otec sa zamestnal v pracovnom pomere na dobu neurčitú v pracovnom zaradení ako šofér kategórie I. v pracovnom intervale 2 týždňov a potom zostáva 1 týždeň doma. Z predložených výplatných pásov za jún 2021 vyplynul príjem vo výške 3.760 CHF, júl 2021 príjem predstavoval 4.682 CHF, august 2021 3.884 CHF, september 2021 3.696 CHF, a v mesiaci október bola otcovi vyplatená mzda vo výške 3.319 CHF. Otec v priebehu konania zabezpečil poberanie prídavku na mal. A. v štáte, v ktorom pracuje vo výške 200 CHF.

Odvolací súd konštatuje, že nepochybne došlo k nárastu výdavkov mal. A. vo všetkých smeroch, t.j. pokiaľ ide o stravu, ošatenie, náklady súvisiace so školskou dochádzkou a voľnočasovými aktivitami. Maloleté dieťa je svojou výchovou a výživou prirodzene odkázané na svojich rodičov, u ktorých vyživovacia povinnosť má mať prednosť pred ostatnými ich výdavkami. Osobne sa o maloletú prevažne

stará matka, pričom výkon jej osobnej starostlivosti je potrebné vziať do úvahy v zmysle § 62 ods. 4 Zákona o rodine aj v kontexte vyživovacej povinnosti. Odôvodnené potreby maloletej boli matkou v konaní vyčíslené na stravu pre dieťa vo výške 200 eur, kozmetika vo výške 50 eur, náklady na lieky a výživové doplnky vo výške 15 eur, oblečenie a topánky 50 eur, školské potreby vo výške 20 eur. Odvolací súd predpokladá výdavky pohybujúce sa na úrovni medzi 250-300 eur mesačne na dieťa a ak k tomu pripočítame výdavky matky na ubytovanie, cestovné a ostatné nepravidelné výdaje, je zrejmé, že znížením vyživovacej povinnosti súdom určenej sumy mesačne mieni otec de facto preniesť vyživovaciu povinnosť v prevažnej miere na matku, a to aj napriek tomu, že ona sa o maloletú stará sama a dosahuje príjem vo forme peňažného príspevku na opatrovanie osoby s ťažkým zdravotným postihnutím vo výške 399,63 Eur a v neposlednom rade s poukazom aj na možnosti povinného rodiča, vo vzťahu ku ktorým bolo treba dôvodnosť výdavkov dieťaťa posudzovať. Odvolací súd v súčasnej spoločenskej situácii charakteristickej výraznou infláciou a výrazným nárastom cien základných potravín dôvodne očakáva, že výživné bude z veľkej časti spotrebované práve na stravné. Opomíňať nemožno ani ošatenie či obuv, ktoré vyžadujú častú obmenu pre rýchly fyzický vývin maloletej typický pre jej vek. Z uvedených dôvodov nie sú odôvodnené potreby maloletej tým kritériom, ktoré by malo dôvodiť znížiť vyživovaciu povinnosť otca. Ak navyše matka dosahuje príjem vo forme peňažného príspevku na opatrovanie osoby s ťažkým zdravotným postihnutím vo výške 399,63 eur, sťažka možno racionálne uvažovať o tom, že dokáže riadne zabezpečiť svoje základné životné potreby aj potreby maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že potreby dieťaťa v zásade rastú s pribúdajúcim vekom, teda čím je dieťa staršie, tým viac sa socializuje a rozširuje plno jeho aktivít a záujmov (pribúdajú školské a voľnočasové aktivity) a tým prirodzene narastajú aj jeho výdavky. Náklady na výživu žiaka G. školy sú preto v zásade vyššie než náklady na výživu dieťaťa predškolského veku a rovnako tak náklady na výživu žiaka 1. stupňa základnej školy v porovnaní s nákladmi na výživu žiaka na 2. stupni základnej školy. V zmysle uvedeného je nutné preto pristupovať aj k otázke určovania primeraného výživného. Súčasne treba vziať do úvahy, že odôvodnené potreby dieťaťa sú iba jedným z kritérií pri určovaní primeraného výživného, keď zároveň treba vychádzať zo schopností a možností povinného rodiča a jeho majetkových pomerov. Dôvodnosť potrieb dieťaťa je totiž vždy limitovaná možnosťami jeho rodičov vychádzajúc zo zásady, že životná úroveň dieťaťa kopíruje životnú úroveň rodičov. Uplatnenie tohto princípu znamená v konečnom dôsledku to, že pokiaľ možnosti rodičov sú obmedzené, potom sa aj potreby ich dieťaťa obmedzujú iba na základné existenčné potreby a naopak, pokiaľ rodičia sú schopní zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov, potom aj potreby ich dieťaťa majú odrážať zvýšenú životnú úroveň rodičov. V tomto prípade vzhľadom na možnosti otca správne súd považoval za odôvodnené vyššie výdavky, než priemerné výdavky u detí vo veku maloletej A..

Treba zdôrazniť v uvedenom prípade, že otec mal určenú vyživovaciu povinnosť voči maloletej v minimálnom rozsahu a tieto náklady dieťaťa boli v minulosti hradené otcom ani len nie v tejto súdom určenej minimálnej výške, nad rámec súdom určeného výživného sa otec nepodieľal, a preto nemožno dôvodne predpokladať, že sa na nich bude podieľať bez autoritatívneho rozhodnutia súdu. O uvedenom svedčí fakt, že od februára 2020 sa zamestnal ako kamionista v zahraničí, najskôr v L., v súčasnosti pracuje vo M., no otec napriek výrazne vyššiemu príjmu oproti matke aj v tomto období sa podieľal na starostlivosti o maloletú A. len bežným výživným, s mal. sa nestretáva.

Podaným odvolaním otec maloletej prejavil subjektívnu nespokojnosť s výškou výživného, ktorá nezodpovedá jeho možnostiam a schopnostiam. K odvolacím námietkam otca v súvislosti so zdravotným stavom odvolací súd zdôrazňuje, že otec žiadnym spôsobom nepreukázal skutočnosti, ktoré by mu objektívne bránili v pracovnom výkone, pracovná schopnosť nie je znížená a nebola preukázaná neschopnosť plnohodnotne pracovať. Odvolací súd poukazuje na ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonnou povinnosťou a cieľom tohto ustanovenia je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v primeranej miere na potreby dieťaťa. Každý rodič má teda povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa, až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb. Zákon zásadne nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča alebo iné potreby. Súdy ani nemajú povinnosť konkrétne skúmať otázku výšky životných nákladov rodiča, o vyživovacej povinnosti ktorého sa koná. Preukazovanie výdavkov povinného rodiča však môže slúžiť ako dôkaz na stanovenie jeho životnej úrovne, avšak nie ako dôkaz, že rodič nemá dostatok finančných prostriedkov na to, aby plnil primeranú vyživovaciu povinnosť k svojmu dieťaťu.

V ďalšom rozsahu otec namieta, že súdom určené výživné nezodpovedá jeho možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom. Z vykonaného dokazovania je pritom zrejmé, sa vo februári 2020 zamestnal ako kamionista v zahraničí s príjmom vo výške od 2.000 do 2.200 eur mesačne a z pracovnej zmluvy zo dňa 6.4.2021 vyplynulo, že otec sa zamestnal v pracovnom pomere na dobu neurčitú v pracovnom zaradení ako šofér kategórie I. v pracovnom intervale 2 týždňov a potom zostáva 1 týždeň doma. Z predložených výplatných pások za jún 2021 vyplynul príjem vo výške 3.760 CHF, júl 2021 príjem predstavoval 4.682 CHF, august 2021 3.884 CHF, september 2021 3.696 CHF, a v mesiaci október bola otcovi vyplatená mzda vo výške 3.319 CHF.

Ak sa otcovi aj medzičasom narodilo ďalšie dieťa, odvolací súd konštatuje, že táto skutočnosť nemá vplyv na zmenu rozhodnutia o zvýšení výživného na mal. A., nakoľko narodenie dieťaťa v novom vzťahu nemôže podľa odvolacieho súdu spochybniť právo na zvýšenie výživného na mal. A., vo vzťahu ku ktorej nebolo výživné upravované takmer 7 rokov. Navyše výdavky na dieťa vo veku necelých X rokov, s ktorým žije v spoločnej domácnosti otec vyčíslil sumou okolo 250 eur mesačne, čo je v hrubom nepomere vo vzťahu k mal. A. pochádzajúcej z predchádzajúceho vzťahu, ktorá má XX rokov a otec sa na jej starostlivosti osobne nepodieľa žiadnou formou oproti dieťaťu, s ktorým žije v spoločnej domácnosti. Je zrejmé, že iba matka poskytuje maloletej A. osobnú starostlivosť, vedie spoločnú domácnosť, obstaráva činnosti dennej potreby, maloletej varí, perie, pomáha s prípravou do školy a pod., čím si de facto plní vyživovaciu povinnosť voči maloletej aj touto formou a vyživovaciu povinnosť si plní dobrovoľne. Matka poskytuje maloletej osobnú starostlivosť, ktorú možno stavať na roveň peňažného plnenia a zároveň uhrádza všetky výdavky spojené s chodom domácnosti, členom ktorej je aj maloletá A..

Nad rámec príjmových pomerov otca vyšlo najavo, že otec si uplatňuje vo M. sociálne dávky na mal. A. vo výške 200 CHF (po prepočte cca 202 eur). Z vykonaného dokazovania je preukázané, že tieto dávky otec napriek tomu, že si ich uplatnil, boli matke vyplatené doteraz len jednorázovo, a to vo výške 600 CHF za 3 mesiace. Pri prijatí tézy, že táto dávka má slúžiť predovšetkým pre uspokojenie potrieb dieťaťa a otec nepreukázal, že ju k rukám matky maloletého dieťaťa platí pravidelne, je nevyhnutné prijať záver, že v takom prípade otec z vlastného príjmu hradí na výživné určené súdom len 248 eur. Za týchto okolností už odvolací súd odmieta uvažovať o tom, či je v možnostiach otca prispievať na výživu maloletej A. celkovou sumou 450 eur mesačne.

Výška zvýšeného výživného tak bola súdom prvej inštancie určená správne tak, aby reflektovala na konkrétne okolnosti prejednávanej veci, odôvodnené potreby maloletej aj primeraný podiel oboch rodičov na výžive dieťaťa s prihliadnutím na možnosti a schopnosti každého z nich.

Výživné má v zásade spotrebný charakter, slúži na zabezpečenie úhrady každodenných potrieb a nemá slúžiť na vytváranie úspor do budúcnosti. Zákon však určenie výživného na tvorbu úspor za určitých okolností pripúšťa. Z ustanovenia § 63 ods. 3 Zákona o rodine citovaného vyššie vyplýva, že určenie sumy výživného na tvorbu úspor prichádza do úvahy v situácii, keď aktuálne odôvodnené potreby dieťaťa nevyžadujú výživné v takej výške, v akej by ho mohol povinný rodič vzhľadom k svojim schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom platiť. Inak povedané, jedná sa o delené výživné, keď jedna časť výživného - primeraná jeho odôvodneným potrebám, je určená na spotrebu dieťaťa a druhá časť výživného je určená na tvorbu úspor, ktoré v budúcnosti budú slúžiť na platby mimoriadnych aj nadštandardných výdavkov na dieťa, napr. súvisiacich s rozvojom talentu dieťaťa, jeho štúdiom, zadovážením si bývania a pod. Zákonodarca pre aplikáciu citovaného ustanovenia predpokladá nadštandardné majetkové pomery na strane povinného rodiča.

V danom prípade z vykonaného dokazovania vyplynulo, že majetkové pomery otca aplikáciu citovaného ustanovenia § 63 ods. 3 Zákona o rodine dovoľujú a preto odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru o dôvodnosti uloženia povinnosti otcovi maloletej prispievať aj na tvorbu jej úspor sumou 100 eur. Ak má rodič vyšší životný štandard, je povinný takýto poskytnúť a zabezpečiť aj svojmu dieťaťu. To je aj v prípade posudzovanej veci, kde otec maloletej má nadštandardný príjem a bolo preto namieste určiť jeho dcére aj nadštandardné výživné avšak primerané jej odôvodneným potrebám. Odvolací súd vzal do úvahy zistenú životnú úroveň otca a pri rešpektovaní zásady, že životná úroveň dieťaťa musí kopírovať životnú úroveň jeho rodičov (a to tak vysokú, ako aj nízku), ustálil celkovú sumu 450 eur ako primeranú sumu výživného, akou otec môže na dcéru v súčasnosti prispievať, ktorá potom pri zohľadnení zistených odôvodnených potrieb dieťaťa a prihliadajúc aj na podiel matky na výžive maloletej, je rozdelená na sumu bežného výživného určeného k priebežnej spotrebe dieťaťa 350 eur

mesačne a sumu úspor 100 eur mesačne, ktorá bude ukladaná na jeho osobitný účet na účely využitia v čase, kedy maloletej vzniknú mimoriadne výdavky. Prispievanie na úspory dieťaťa je potrebné z dôvodu transparentnosti realizovať na samostatný účet založený pre tento účel.

Suma 350 eur ako bežné výživné pokryje časť odôvodnených potrieb maloletej s tým, že zvyšná časť bude pokrytá z výživného od matky, keďže obaja rodičia majú k maloletému dieťaťu vyživovaciu povinnosť a každý z nich je povinný prispievať podľa svojich schopností a možností. Súd prvej inštancie správne pri určovaní výživného prihliadol na matkinu výlučnú osobnú starostlivosť o dieťa (keď otec sa s maloletou vôbec nestretáva), zároveň je dôvodné poukázať na absenciu snahy otca o podieľaní sa na starostlivosti o mal. A.. Platí, že práca a osobná starostlivosť, ktorú jeden z rodičov (v tomto prípade matka) vynakladá na dieťa, tvorí materiálne hodnoty zodpovedajúce príspevku druhého rodiča, ktorý ich poskytuje v peniazoch a uspokojovanie potrieb dieťaťa touto formou vyvažuje platby druhého rodiča (v tomto prípade otca). Prevažnú časť finančných nákladov na maloletú A., vychádzajúc z vyššie uvedeného, tak jednoznačne má znášať otec maloletej, pretože nie je možné požadovať od matky, aby sama hradila sústavne sa zvyšujúce náklady na výživu maloletej a suplovala aj vyživovaciu povinnosť otca, hoci niet na to právny dôvod.

Následne odvolací súd preskúmal aj výpočet dlžného výživného. Konštatuje, že súd prvej inštancie pri jeho výpočte postupoval v zmysle zákona a vypočítal ho matematicky správne. Pri jeho určení malo vychádzať len z rozdielu medzi zvýšeným výživným a pôvodne určeným výživným. Čo sa týka splatnosti dlžného výživného, súd je povinný postupovať podľa § 232 ods. 3 CSP a zároveň je povinný prihliadnuť aj na postoj povinného k plneniu, ako aj na to, či povolenie výhody splátok by nemalo ťaživý dopad na maloleté dieťa, prípadne či je možné od neho spravodlivo žiadať strpenie plnenia v splátkach alebo dlhšej ako zákonnej lehoty. Odvolací súd vzhľadom k povahe prejednávanej veci, priznanému nároku nepovažuje za spravodlivé priznať výhodu splátok, pretože otcovi muselo byť zrejmé, ako si plní vyživovaciu povinnosť a pri primeranej prezieravosti si mohol predbežne vyčíslieť dlžné výživné a vytvárať úspory na úhradu dlžného výživného. Je nepochybné, že ani matka maloletej pri uspokojovaní jej potrieb nebola zvýhodnená splátkami a musela potreby maloletej uspokojovať postupne tak ako vznikali, preto odvolací súd má za to, že lehota určená súdom je dostatočne dlhá na to, aby otec dlžné výživné uhradil.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a preukázaný príjem a majetkové pomery otca preto odvolací súd zmenil rozsudok vo výroku I. a zvýšené výživné 450 eur rozdelil na bežné výživné vo výške 350 eur a tvorbu úspor vo výške 100 eur sledujúc premietnutie životnej úrovne otca aj do životnej úrovne maloletej za použitia § 388 CSP. Berúc do úvahy všetky tieto skutočnosti, odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie čo do výpočtu vzniknutého nedoplatku za správne, a preto rozsudok súdu prvej inštancie v jeho výroku II. ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

O trovách prvoinštančného ako aj odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovení § 52, § 58 CMP a § 396 ods. 2 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).